

การวางแผนเพื่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

A planning for a cultural tourism route development in Pak Phraek area,
Mueang district, Kanchanaburi

วรรณิศา สีฟ้า¹ ดรฤณี ทิพย์ปลุก² ณิชชานุช พิชิตรนารัตน์³

E-mail: oui_seefa@hotmail.co.th

โทรศัพท์ 0870701437

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนในพื้นที่ตำบลปากแพรก และสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และนำมากำหนดเป็นนโยบายในแผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการเก็บข้อมูลประชากรประกอบด้วย ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ 1) ผู้นำชุมชน และผู้ใหญ่บ้าน 2) ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลปากแพรก จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการนำเสนอเป็นข้อความพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1 ศักยภาพของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้เป็น 14 ประเด็น 2 ปัจจัยส่วนผลสมทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งในด้านของผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย รวมถึงการส่งเสริมการตลาด 3 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่โดยใช้ SWOT Analysis Technique พบว่าจุดแข็งของชุมชน คือ (1) ประชาชนมองเห็นว่าชุมชนมีศักยภาพในเรื่องของความสามัคคีกัน มีความร่วมมือกันอย่างมากใกล้ชิดกัน เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันรวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกันทั้งในชุมชนและกับหน่วยงานของรัฐ มีการติดต่อสื่อสารต่อกันสม่ำเสมอ (2) สภาพพื้นที่ของตำบลปากแพรกเอื้อต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม ทั้งในด้านของถนนหนทาง ความปลอดภัย และการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ จุดอ่อนคือการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจำนวนน้อย

คำสำคัญ : ศักยภาพของชุมชน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ตำบลปากแพรก

วรรณิศา สีฟ้า อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ดรฤณี ทิพย์ปลุก อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ณิชชานุช พิชิตรนารัตน์ อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Abstract

The purpose of this research was to study the potential of communities in Pak Phraek Subdistrict. And create a cultural tourism route in the area of Pak Phraek Subdistrict, Mueang District, Kanchanaburi Province And adopted as a policy in the local government organization plan using quality In collecting population data consisting of People in Pak Phraek Municipality, Mueang District, Kanchanaburi Province Qualitative research uses semi-structured in-depth interviews and focus group. With key informants, namely 1) community leaders and village headmen 2) administrators and personnel of Pak Phraek Subdistrict Municipality Then bring the results to content analysis. In presenting as descriptive text The results of the study showed that 1 the potential of the community towards the development of the area towards cultural tourism routes Can be divided into 14 issues, 2 factors, marketing ingredients that affect cultural tourism In terms of product, price, distribution Including marketing promotion 3 Analysis of the potential of the area by using SWOT Analysis Technique found that the strengths of the community are (1) the people see that the community has the potential of unity There is a very close cooperation, mutual support, generosity, help, together with good attitude towards each other in the community. And with government agencies Have constant communication with each other (2) The area of Pak Phraek Sub-district is conducive to accommodate tourists to visit. Both in terms of roads, safety and promotion from government agencies The weakness is public relations. Causing tourists to visit a small number

Keywords: Possibility, Development of tourist router, Tumbol Pak Phraek

ความเป็นมาของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการหลั่งไหลทางวัฒนธรรม ข้ามพรมแดนอยู่ตลอดเวลา มรดกทางวัฒนธรรมบางอย่างของประเทศจึงสูญหายและถูกลบเลือนไป โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมในระดับชุมชนอันเป็นรากฐานและองค์ประกอบสำคัญทางวัฒนธรรมที่ทำให้ประเทศยังคงมีตัวตนมีเอกลักษณ์ความเป็นชนชาติที่ชัดเจน ซึ่งการรักษาศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ทั้งทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้และทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้นั้น ถือเป็นทุนทางสังคมและมีศักยภาพ ที่สำคัญยิ่งต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทย ที่ได้แสดงออกในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของขนบธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาความเชื่อโบราณสถานศิลปวัตถุ แหล่งวัฒนธรรมและเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากินรวมทั้งเป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่กล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมซึ่งมีศักยภาพและเป็นทุนทางสังคมจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมของตน แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนจะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพได้นั้น นอกจากชุมชนจะมีความเข้าใจในคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรมของตนแล้ว ชุมชนต้องมีแนวทางในการร่วมจัดการงานวัฒนธรรมว่าควรทำอย่างไรและด้วยวิธีใดเพื่อให้เกิดภาพความร่วมมือในทุกส่วนของชุมชนและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป

ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นชื่อที่ปรากฏตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ในฐานะที่ตั้งประชุมพลเพื่อไปรบกับพม่าที่เมืองกาญจนบุรี (เดิม) และเป็นที่ตั้งค่ายหลวงของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยอาศัยความได้เปรียบ ซึ่งเป็นที่รวมของแม่น้ำ 2 สาย ในสมัยรัชกาลที่ 1 ได้ทรงย้ายเมือง

กาญจนบุรี เดิมมาตั้งที่ตำบลปากแพรกฯ จึงเป็นพื้นที่สำหรับตั้งค่ายเพื่อรับกองทัพพม่ามาตลอด การพัฒนารูปแบบของงานสถาปัตยกรรมยังไม่ปรากฏความชัดเจน จนพม่าตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ กาญจนบุรีจึงมีความสงบ รูปแบบชุมชนค่ายรบเปลี่ยนเป็นชุมชนการค้า เป็นตลาด ในสมัยรัชกาลที่ 4 สถาปัตยกรรมชุมชนปากแพรกเปลี่ยนเป็นอาคารค้าขายแบบจีนและยุโรป ปัจจุบันอาคารในยุคเริ่มต้นเริ่มทรุดโทรม ประโยชน์ใช้สอยของอาคาร ถูกปรับเปลี่ยน ดัดแปลงต่อเติม การวางแผนอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ชุมชนเสนอให้ชุมชนปากแพรกเป็นย่านประวัติศาสตร์ กำหนดให้มีแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมของอาคารใหม่ ให้สอดคล้องกับภาพรวมของชุมชน กำหนดมาตรการ องค์การบริหาร ให้ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการ ดูแลควบคุมไปกับภาครัฐ เพื่อให้สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าเหล่านั้นยังคงอยู่

ปากแพรกนอกจากมีความโดดเด่นและมีความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้วยังมีจุดเด่นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งนั่นคือ ตำบลปากแพรกจะประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ซึ่งจาก 13 หมู่บ้าน จะประกอบด้วย วัดที่ขึ้นทะเบียนแล้วจำนวน 9 วัดด้วยกันและอีกหนึ่งมัสยิด และยังไม่นับรวมสำนักสงฆ์ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนอีกด้วย จากความโดดเด่นที่มีวัดเกือบทุกหมู่บ้านนี้ ถือเป็นศักยภาพพื้นที่ที่มีความโดดเด่น แต่ยังไม่มีการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและรับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสถานที่แห่งนี้ ที่มีความพร้อมทุกด้าน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ศึกษาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีปณิธานสูงยิ่งที่จะปฏิบัติภารกิจท้องถิ่น ทั้งการพัฒนา ชี้นำและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อการนำใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สู่การจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงสนใจ

ศึกษาเรื่อง การวางแผนเพื่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปากแพрок อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน เกิดการสร้างงาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนในพื้นที่ตำบลปากแพрок อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ตำบลปากแพрок อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มากำหนดเป็นนโยบายในแผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลปากแพрок และคนในพื้นที่ตำบลปากแพрок ที่อยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลปากแพрок

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structure in-depth interview)

2. แบบบันทึกการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากแพрок อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ต่อการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic induction) โดยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากแพрок อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ต่อการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแล้วนำข้อมูลมาเขียนบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดโครงการ จำแนกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ศักยภาพของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้เป็น 14 ประเด็น ดังนี้

1. ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน อาทิ เช่น หมู่ที่ 1 บ้านลิ้นช้าง พื้นที่ติดริมน้ำแค่น้อย และแควใหญ่ ชุมชนย่านนี้เป็นชุมชนริมน้ำ ที่ยังคงดำเนินตามวิถีเดิมคือพักอาศัยและประกอบอาชีพทางน้ำ อาทิ แพพัก แพล่องแพอาหาร เลี้ยงปลา จำหน่ายสินค้าในเรือ บ้านลิ้นช้าง จึงเป็นศูนย์การเรียนรู้การจัดการท่องเที่ยวทางน้ำของตำบลปากแพрокได้เป็นอย่างดี

หมู่ 2 บ้านเขาแหลม มีพื้นที่บางส่วนติดริมแม่น้ำแม่กลอง มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ดังนี้ คือ ถ้ำเขาแหลมเป็นถ้ำแนวตั้ง อยู่บนยอดเขา มีทางเดินบันไดสะดวกสบาย ปากถ้ำมีบริเวณกว้าง มีพระพุทธรูปสำริดปางสมาธิ สมัยเชียงแสนประดิษฐานอยู่ ภายในถ้ำ มีบันไดไต่ลงไป จากนั้นจะพบห้องโถงกว้าง อีก 3 ห้อง มีหินงอก หินย้อย สวยงาม และมีน้ำไหลผ่าน พร้อมสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชม

หมู่ 3 บ้านทุ่งนา พื้นที่หมู่ที่ 3 เคยเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟปากแพрок ซึ่งเป็นแนวสถานีรถไฟสายตะวันตก เส้นทางสายประวัติศาสตร์เมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง ปัจจุบันยังเหลือป้ายเก่าสถานีปากแพрокไว้ให้ผู้คนได้รำลึก

ถึงความหลัง และยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ สำนัก
สงฆ์ขุนด่าน

หมู่ที่ 8 บ้านห้วยน้ำใส จะมีศูนย์การเรียนรู้การ
จัดการขยะชุมชนต้นแบบ ดำเนินการโดยคณะทำงานนิติ
บุคคล หมู่บ้านศิรัชัย ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการ
ขยะครัวเรือนแบบชุมชนเมือง โดยกระบวนการ 3 RS ได้รับความ
นิยมนิยม เป็นสถานที่ศึกษาดูงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ทั่วไป

หมู่ 9 บ้านเขาตองพัฒนา มีศูนย์การเรียนรู้เกษตร
ตามศาสตร์พระราชา (บ้านมะนาวโคตรดอก) บนเนื้อที่ 3 ไร่
ปลูกมะนาวในวงยางรถยนต์ ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงคุ้มค่าต่อ
การลงทุน และมีการต่อยอดนวัตกรรมผลิตเครื่องอุปโภค
บริโภคจากมะนาว เช่น น้ำมะนาวดองน้ำผึ้ง น้ำมะนาว
อัญชัน ยาสระผม น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างรถ น้ำยาซักผ้า
น้ำยาถูพื้น สบู่มะนาวทานาคา เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดู
งานของ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่เดินทางมาจากทั่ว
ทุกภูมิภาค

หมู่ 10 บ้านห้วยน้ำใสลานชมวิวกะชวย อยู่
ห่างจากระดับน้ำทะเลถึง 1,300 ฟุต ตั้งอยู่ริมถนนสายเลียง
เมือง ที่เชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอำเภอต่างๆ ได้รับการ
ปรับสภาพภูมิทัศน์ ให้เป็นปอดเมือง สำหรับพักผ่อนและ
ออกกำลังกาย มีทางเดินบันได 498 ขั้น และทางเดินรถ ที่
สะดวก สบาย ปลอดภัย บนยอดเขามีลานดอกไม้ ไฟฟ้า
แสงสว่าง และลานชมวิวกว้าง 360 องศา ที่สามารถชม
ทัศนียภาพของกาญจนบุรีได้รอบทิศ สามารถเดิน วิ่ง และขี่
จักรยานรอบเขา กับอากาศบริสุทธิ์ ทั้งยามเช้า และยามเย็น

2. แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนแสดงออกถึงวิถีชีวิต
ของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก ประชาชนมีความ
สามัคคีกัน มีความร่วมมือกันเป็นอย่างมากเพราะเป็นชุมชนที่
อยู่ใกล้ชิดกัน มีความเป็นชนบทเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกัน
รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกันทั้งในส่วนครอบครัวด้วยตนเอง

เพื่อนบ้านหรือกับหน่วยงานของรัฐ มีการติดต่อกันอยู่อย่าง
สม่ำเสมอ ครีธาและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

3. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น
ในกรณีของป้ายบอกทาง มีการติดอยู่เป็นระยะและสังเกตเห็นง่าย
ส่วนถนนสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวสะดวกสบาย จะมีเพียง
บางจุดเท่านั้นที่มีปรับปรุงซ่อมแซมถนนอยู่ แต่ก็สามารถใช้
ทางเลี้ยวเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้

4. ชุมชนมีการกำหนดกฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหาร
การท่องเที่ยว เช่น ในบางวัดจะมีเวลาเปิดปิดอยู่ แต่บางวัด
เช่น สำนักปฏิบัติธรรมไร่แม่เสริมสามารถเข้าออกได้
ตลอดเวลา เนื่องจากมีโรงครัวที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ในคน
เข้าไปรับประทานได้ตลอด อีกทั้งบริเวณวัดใดที่ต้องมีการเดิน
เท้าระยะไกล ก็ต้องมีการสำรวจสุขภาพของนักท่องเที่ยวก่อน
เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น

5. ผู้นำมีศักยภาพสามารถชักจูงหรือเป็นแกนนำใน
การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งทางเทศบาลตำบลปากแพรก
จะมีบุคลากรที่มีความพร้อม มีความสามารถด้านการให้
ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และสามารถนำนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่
ต้องการศึกษาดูงานพาเยี่ยมชมยังสถานที่ต่างๆ ได้ อีกทั้งผู้นำ
ชุมชน ผู้ใหญ่บ้านก็มีศักยภาพ มีความพร้อมในการเป็นเจ้าของ
บ้านที่ดี ในการรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือ
จากชุมชนอีกด้วย

6. ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อ
ดำเนินกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในชุมชนละชุมชน
จะมีผู้ใหญ่บ้านที่มีความเข้มแข็ง รวมกลุ่มชาวบ้านการทำ
กิจกรรมต่างๆ เช่น ประเพณีงานวันลอยกระทงที่ผ่านมาใน
แต่ละปี จะอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชาวปากแพรกใน
การจัดงานซึ่งก็ได้รับความร่วมมือที่ดีมาโดยตลอด อีกทั้งใน
เทศบาลตำบลปากแพรกจะมีศูนย์เรียนรู้ต่างๆมากมาย เป็น
ศูนย์เรียนรู้ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน อัน
ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน จากการ

รวมตัวและความเข้มแข็งของชุมชน เป็นที่ศึกษาดูงานของ องค์การปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศ

7. บริเวณแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในกรณีของที่พัก จะมีให้นักท่องเที่ยวเลือกได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีทั้ง โฮมสเตย์ โรงแรม หรือจะนอนที่ วัดก็ได้ สำหรับร้านอาหารก็มีเป็นร้านอาหารหรือจะเลือกรับประทานที่วัดซึ่งมีโรงทานอยู่ก็ได้ สถานบริการต่างๆก็ มีอยู่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้ สถานีน้ำมันก็มีให้ใช้บริการ หลากหลายสถานี เช่น ปตท. เชลล์ บางจาก เป็นต้น

8. บริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีการดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ทางเทศบาลตำบลปากแพก จะมี อสม. และเจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว จากที่ผ่านเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับ นักท่องเที่ยวไม่ค่อยมี เนื่องจากชุมชนมีการปรับตัวจากการ ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว แสดงความเป็นเจ้าบ้านที่ดี

9. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการเรียนรู้ ในวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของคนในชุมชน เทศบาล ตำบลปากแพกได้มีการวางแผนดำเนินงานโดยให้ งบประมาณในด้านการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

10. สมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทางด้านการท่องเที่ยวชาวบ้านของแต่ละหมู่บ้านมีความ พร้อมและมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดของหมู่บ้าน มีการตัดหญ้า ตกแต่งหน้าบ้าน เพื่อให้แลดูสวยงาม อีกทั้ง แสดงความเป็นเจ้าบ้านที่ดีเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม

11. ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้ เป็นที่รู้จักแก่คนภายนอกอยู่เสมอ โดยที่ทางเทศบาลตำบล ปากแพกจะมีวารสารลงประชาสัมพันธ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งมีบางรายการที่ถ่ายทำบริเวณวัดต่างๆ เป็นการประ ชามสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

12. ชุมชนมีการจัดกิจกรรมที่สร้างการยอมรับ ให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน กิจกรรมต่างๆ ที่จัดอาทิ งานวันลอยกระทง งานปีใหม่ งานสงกรานต์ ได้รับการตอบ รับจากนักท่องเที่ยวอย่างดี ในแต่ละเทศกาลจะมี นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาเที่ยวจำนวนมาก

13. ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงาน ภายนอกชุมชน นอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากเทศบาล ตำบลปากแพกแล้ว ยังได้รับการสนับสนุนจากมหา วิทยาลัยในพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และ มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีอีก ด้วย

14. การจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชนช่วยให้เกิด รายได้แก่คนในชุมชน ส่งผลให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีขึ้น จะดูได้จากคนในชุมชนมีชีวิตที่ดีขึ้น เกิด รายได้เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมและเลือกซื้อสินค้า ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวเชิงทางวัฒนธรรม

1) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนจะมีวัดที่มี ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ที่หลากหลาย ดังนี้

1.1) วัดเขาแหลม ตั้งอยู่บนที่ราบสูงเชิงเขาแหลม ซึ่งชายเขาแหลมติดกับเขาใหญ่ และเทือกเขาต่าง ตามแนว แม่น้ำแม่กลอง จุดเด่นของวัดนี้อยู่ที่ตัวหนังสือขนาดใหญ่ อยู่บนภูเขา มองเห็นเด่นเป็นสง่า ภายในวัดร่มรื่น สงบ เหมาะสำหรับการปฏิบัติธรรม และเคารพกราบไหว้สิ่งศักดิ์ สิทธิ์ เพื่อความเป็นสิริมงคล

1.2) สำนักสงฆ์ขุนด่าน ทางเข้าจะพบทิวเวสสุ วรรณ จำนวน 2 องค์ ใหญ่ขนาด 1.5 เท่าของคน ที่ประตู ทางเข้า บริเวณภายในวัดร่มรื่น กว้างขวาง ลานหน้าศาลา การเปรียญ มีพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระพี่นางสุพรรณกัลยา และพระเอกาทศรถ ประดิษฐานอยู่

จากคำบอกเล่าของเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ทำให้ทราบว่า เหตุมีพระราชานุสาวรีย์ของทั้ง 3 พระองค์ประดิษฐานอยู่ที่ สำนักสงฆ์แห่งนี้ เนื่องจากเมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรทรงยกทัพมารบกับพระมหาอุปราชาที่บ้านดอนเจดีย์ ได้ทรงมาวางแผนการทัพที่ตั้งสำนักสงฆ์ขุนด่านแห่งนี้ ด้วยความสำคัญดังกล่าว คณะนายทหาร จากกองทัพบกจึงได้มาสร้างพระราชานุสาวรีย์ไว้เพื่อน้อมรำลึก ถึงพระปรีชาสามารถ และพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงปกป้องเมืองไว้ด้วยพระชนชีพ

1.3) วัดอุดมมงคล หรือวัดเขาน้อย เป็นวัดที่ตั้งตระหง่านอยู่บนยอดเขา ริมถนนหมายเลข 324 กาญจนบุรี-อุทัย ภายในวัดสงบร่มรื่น และได้ชื่อว่าเป็นวัดแห่งความพอเพียงอย่างแท้จริง มีการปลูกเสกวัตถุมงคล เพียงครั้งเดียว เมื่อครั้งที่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จวางศิลาฤกษ์ พระอุโบสถ เท่านั้น เปิดสอนพระพุทธศาสนา และกัมมัฏฐานทุกวันอาทิตย์ เปิดให้พุทธบริษัทมาปฏิบัติธรรมทุกวัน ศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ เปิดศาลาปฏิบัติธรรมให้ประชาชนมาออกกำลังกาย แบบโยคะสมาธิ

1.4) วัดป่ากุศลสุวรรณ วัดนี้มีความโดดเด่นที่ พระคุณเจ้าที่จำพรรษาที่วัดป่าแห่งนี้ เป็นสายวัดป่าแบบธรรมยุติกนิกาย โดยฉันท์ภัตตาหารเช้าเพียงมือเดียว และเป็นการฉันท์รวมในบาตรทั้งอาหารคาว-หวาน จึงก่อให้เกิดศรัทธาต่อพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ที่ทราบถึงวัตรปฏิบัติ จึงมีความเลื่อมใสศรัทธา ร่วมทำวัตรเย็นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในวันหยุดนักขัตฤกษ์ วันหยุด เสาร์-อาทิตย์ จะมีประชาชนจากทุกถิ่นที่เดินทางมาร่วมทำบุญไม่ขาดสาย บริเวณวัดร่มรื่น เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม

1.5) วัดห้วยนา ตั้งอยู่ริมถนนสายเลี้ยวเมือง มีความสงบ ร่มรื่น เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม เป็นที่ยึดเหนี่ยวของ คนในพื้นที่

1.6) วัดเขาตองเมืองลับแล เป็นวัดอีกแห่งในตำบลปากแพกที่มีความสงบ ร่มรื่น และพุทธศาสนิกชนต่างเข้าร่วมศาสนกิจตามโอกาสต่างๆ ที่ตั้งของชุมชนแห่งนี้ มีเขาตองสูงตระหง่านอยู่กลางหมู่บ้าน มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาถึงเมืองลับแล ดินแดนลึกลับ ที่ผู้เฒ่า ผู้แก่ ในชุมชนแห่งต่างกล่าวขานเป็นเสียงเดียวกันถึงความมหัศจรรย์ กว่า 50 ปีที่ผ่านมา ที่ไฟฟ้า ประปา ยังเข้าไม่ถึง ทุกคืนวันเพ็ญ 15 ค่ำ ชาวบ้านเขาตองและละแวกใกล้เคียงต่างเล่าเป็นเสียงเดียวกัน ว่าเห็นแสงไฟส่องสว่าง และเสียงดนตรีไทยบรรเลงดังกังวานมาจากยอดเขา แต่เมื่อความเจริญศิวิลานเข้ามา แสงและเสียงมหัศจรรย์ก็หายไปตามกาลเวลา จึงเหลือเพียงตำนานและเรื่องเล่าจนถึงปัจจุบัน

1.7) สำนักสงฆ์จุดศัสถานศรีถาวร ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาตอง โดยเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันได้มีมติเห็นว่าพื้นที่แห่งนี้ มีรอยพระพุทธรูป พระคุณเจ้าพร้อมด้วยชาวบ้านจึงออกค้นหา ในที่สุดได้ค้นพบรอยพระพุทธรูปบริเวณที่ราบไหล่เขาจึงได้ทำการสร้างศาลาปกคลุม ป้องกันการชำรุดเสียหาย บริเวณดังกล่าวมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 ฟุต จึงให้มองเห็นทัศนียภาพของกาญจนบุรีได้รอบเมือง นอกจากนั้นยังพบถ้ำ ซึ่งคนเฒ่าคนแก่ต่างยืนยันว่า เป็นถ้ำของชาวเมืองลับแลที่ก่อนหน้านี้ชาวบ้านสามารถเข้าไปเที่ยวชมภายในถ้ำ และสามารถหยิบยืมถ้วยโกโธชามาใช้ในงานบุญ แต่มีชาวบ้านบางคน ลืมคืนบ้าง ตั้งใจไม่คืนบ้าง จึงเป็นเหตุให้ถ้ำนี้ปิดลง ไม่สามารถเข้าไปด้านในถ้ำเหมือนเดิม งานขาม ที่เคยมีอยู่ ก็หายสาบสูญไปอย่างไรร่องรอย ถ้ำที่เคยลึกลับก็กลับหุดหาย ไม่ลึกลับเหมือนเดิม เส้นทางระหว่างทางขึ้น จนถึง รอยพระพุทธรูป ร่มรื่นด้วยไม้มานานพันธุ์ จึงได้รับความนิยมจากพุทธศาสนิกชนขึ้นปฏิบัติวิปัสสนา และเป็นจุดชมวิว ที่ดีที่สุดอีกแห่งหนึ่งของกาญจนบุรี

1.8) สถานปฏิบัติธรรมไร่แม่เสริม สถานที กว้างขวาง บรรยากาศ ร่มรื่นเย็นสบาย ได้รับความนิยมจาก พุทธศาสนิกชนเข้าปฏิบัติธรรมอยู่เป็นนิจ นอกเหนือจาก ความพร้อม ที่พัก ห้องสุขา ทางวัด ยังเปิดโรงครัวดูแล ผู้ปฏิบัติธรรม นักท่องเที่ยว และผู้ที่ผ่านไป-มา ตลอดเวลา อีกด้วย

1.9) วัดเขาเม็งอมรมศ ตั้งอยู่บนยอดเขาเม็ง ความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,600 ฟุตมีบันได กว่า 500 ชั้น เป็นวัดที่สงบเงียบ มีสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นโดยชาวนวน ในช่วงรัชสมัยรัชกาลที่ 3 เหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม ที่ เจริญวิปัสสนากรรมฐาน และชมความงามของกาญจนบุรี

2) ปัจจัยด้านราคา ในกรณีของการเที่ยวชมวัด อาจจะใช้ราคาเป็นตัวกำหนดไม่ได้ จะใช้ในเรื่องของความ พึงพอใจแทน เมื่อนักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสจะเกิดความรู้สึก พึงพอใจ สุขสงบ มาแล้วก็ต้องถามอีก หรือถ้านักท่องเที่ยว นิยมวัดตมุงคลทางวัดก็มีไว้จำหน่ายในราคาที่เป็นเป็น มาตรฐาน ส่วนสินค้าอื่นๆในชุมชน จะขึ้นอยู่กับความพึง พึงพอใจระหว่างนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

3) ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย สินค้าของชุมชนจะ มีช่องทางจำหน่าย แบบขายตรง คือ มีการเตรียมไว้ขาย สำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาศึกษาดูงานได้ ชิมและเลือก ซื้อได้โดยตรง

4) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจุบัน จำเป็นต้องอาศัยช่องทางสื่อสารของภาครัฐ เช่น สื่อของ เทศบาลตำบลปากแพรกในการประชาสัมพันธ์ให้ รวมถึง อาศัยหน่วยงานเอกชนต่างๆ เช่น รายการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่โดยใช้ SWOT Analysis Technique

1. จุดแข็งของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทาง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า ประชาชนมองเห็นว่าชุมชนมี ศักยภาพในเรื่องของความสามัคคีกัน มีความร่วมมือกันเป็น

อย่างมากเพราะเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้ชิดกัน ความเป็นชนบท เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันรวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกันทั้งใน ส่วนครอบครัวด้วยตนเอง เพื่อนบ้านหรือกับหน่วยงานของ รัฐ มีการติดต่อกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งพื้นที่ในชุมชนก็ มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

2. จุดอ่อนของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทาง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า บางวัดจะมีนักท่องเที่ยวเข้า ไปเยอะ บางวัดจะมีน้อย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ ทั่วถึง

3. โอกาสของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทาง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า สภาพพื้นที่ของตำบลหนอง จอกเอื้อต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม ทั้งในด้าน ของถนนหนทาง ความปลอดภัย อีกทั้งยังได้รับการ สนับสนุนจากเทศบาลตำบลปากแพรกที่ส่งเสริมให้ ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันสร้างผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ ประชาชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ พัฒนาหมู่บ้านของแต่ละหมู่ให้มีผลิตภัณฑ์ของตนเอง มี หน่วยงานจากภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆเข้า มาให้ความรู้ การบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริการวิชาการ รวมทั้งมีสื่อรายการโทรทัศน์มาถ่ายทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ

4. อุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทาง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็น ตรงกันในเรื่องของงบประมาณ ซึ่งบางกลุ่มยังไม่เข้มแข็งก็ ยังต้องการงบประมาณในการลงทุนและพัฒนาสินค้าหรือ ผลิตภัณฑ์ ให้เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว บางครั้งกลุ่มที่ มีจำนวนคนเยอะก็จะมี ความขัดแย้งในเรื่องของ ความ คิดเห็นที่ไม่ตรงกัน เนื่องจากความต้องการที่หลากหลายกัน ออกไป เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่สู่ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากการวิจัยใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้างและการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และตัวแทนของหมู่บ้าน ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลปากแพร ก ร่วมกันระดมศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลปากแพรอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ส่งผลให้เกิดเป็นแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การวางแผนเพื่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลปากแพร อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งนี้ ได้ข้อสรุปซึ่งเป็นประเด็นสำคัญควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

พื้นที่ตำบลปากแพร มีความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะในด้านของกิจกรรมต่างๆของการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างการเรียนรู้ในวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของที่เรียบง่าย สงบสุข มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประกอบกับมีประเพณีที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวได้และสร้างความประทับใจ ได้แก่ ประเพณีวัวลาน ประเพณีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีการรดน้ำดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ในวันสงกรานต์ ประเพณีวันลอยกระทง รวมถึงความเชื่อต่างๆและในเรื่องของการจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชนช่วยให้เกิดรายได้แก่คนในชุมชน ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นนั้น ชุมชนต่างมีความพร้อมมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวแต่ยังขาดในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ หรือรายการทีวีที่จะทำเฉพาะกลุ่มอาชีพของตน ส่วนมากก็จะมีรายการมาถ่ายทำแต่จะเป็นการถ่ายทำวัดต่างๆ ที่มีความสำคัญในตำบลถ้ำรงค์ แล้วจึงมีกลุ่มอาชีพต่างๆเสริมไปในช่วงทำรายการเท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา จุสปาโล (2558)

ที่พบว่าศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพอเพียงชุมชนบ้านบางเหียงใต้ จังหวัดสงขลา มีศักยภาพในการดึงดูดด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารายการนำเที่ยวบนฐานการรักษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนของชุมชนเพื่อสร้างรายได้บนวิถีความพอเพียงเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

สำหรับปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่าด้านผลิตภัณฑ์จะมีครบทุกหมู่บ้านซึ่งจะมีความหลากหลายสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ สำหรับราคาชุมชนจะเป็นผู้กำหนดเองและอาจจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงปัจจัยการส่งเสริมด้านการตลาดในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผกาภาส ชัยรัตน์และชวลีณ ถलग ที่พบว่าปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี มีระดับความพึงพอใจส่วนผสมทางการตลาดการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด ด้านกายภาพการท่องเที่ยว ด้านการจัดจำหน่ายด้านการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว ด้านกระบวนการการท่องเที่ยว ด้านส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และด้านราคาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ

ศักยภาพของชุมชนในด้านจุดแข็งจะเห็นว่าชุมชนมีความสามัคคีกัน มีความร่วมมือกัน มีจุดอ่อนในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวขมน้อย แต่โดนภาพรวมของสถานที่ท่องเที่ยวเอื้อต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเข้าเที่ยวชม รวมทั้งได้รับการสนับสนุนการหน่วยงานราชการ แต่ก็ยังอุปสรรคในเรื่องงบประมาณที่ไม่ต่อเนื่องและบางครั้งอาจจะมีในเรื่องของความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า

1 ศักยภาพของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้เป็น 14 ประเด็น

2 ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งในด้านของผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย รวมถึงการส่งเสริมการตลาด

3 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่โดยใช้ SWOT Analysis Technique พบว่าจุดแข็งของชุมชน คือ (1) ประชาชนมองเห็นว่าชุมชนมีศักยภาพในเรื่องของความสามัคคีกัน มีความร่วมมือกันอย่างมากใกล้ชิดกัน เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันรวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกันทั้งในชุมชน และกับหน่วยงานของรัฐ มีการติดต่อสื่อสารต่อกันสม่ำเสมอ (2) สภาพพื้นที่ของตำบลปากแพรกเอื้อต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม ทั้งในด้านของถนนหนทาง ความปลอดภัย และการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ จุดอ่อนคือ การประชาสัมพันธ์ ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจำนวนน้อย

4 ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการวิจัยใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้างและการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และตัวแทนของหมู่บ้าน ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลปากแพรก ร่วมกันระดมศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลปากแพรกอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี ส่งผลให้เกิดเป็นแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ตำบล ปากแพรก สู่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรมีการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว เนื่องจากยังไม่เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่าง

ชัดเจน ควรเน้นพัฒนาคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

2. แปลงแผนการท่องเที่ยวระดับตำบล ปากแพรก ภายใตกรอบแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติจริงและรับผิดชอบต่อเทศบาลตำบล ปากแพรก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อศึกษาความเป็นไปได้แล้ว ควร ศึกษาความคาดหวังและศึกษาในด้านของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้ทราบว่าปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเรื่องเส้นทางทางการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมรองรับกระแสนิยมของการเดินทางท่องเที่ยวทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). **คู่มือแนวทางการจัดการที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

กนกพล จันทะรักษา. (2558). **การศึกษาความเป็นไปได้การลงทุนแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมนันทนาการทางน้ำครบวงจรที่มนุษย์สร้างขึ้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐณณการจ คงอินทร์. (2545). **การศึกษาศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาย่านนาดี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปองพล ธวัชหทัยกุล ชัชฎารัตน์ มุกดา และวศิรินทร์ วารีเสวตสุวรรณ. (2550). **แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้(รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์)**. สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) : วิทยาลัยเฉลิม
กาญจนา.

เทพกร ณ สงขลาและบัญชา สมบูรณ์สุข. (2554).

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการมองเที่ยว
อย่างยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรเกษตรของชุมชน
ชน:กรณีศึกษาท่องเที่ยวเชิงเกษตรข้างกลาง จังหวัด
นครศรีธรรมราช. **วารสารวิทยาการจัดการและ
สารสนเทศศาสตร์**. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2. เมษายน –
กันยายน 2554. หน้า 1-12.

นางสุดา เขมมะสิริ, ดรุณี แก้วม่วงสูง มานพ อารุง. วาณี วัชร
เกษมสินธุ์ และประภาศรี ตั้งศิริภรณ์ (2549). “การ
พัฒนาศักยภาพการมองเที่ยวอย่างยั่งยืนโดย
การมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดสระบุรี
ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท.” วารสารวิจัยเพื่อการ
พัฒนาเชิงพื้นที่ 2 (3) : 69-79.

Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis
(3rd ed.) New York :Harper International
Edition.

Na Songkhla,T. (2011). Relationship between Forms of
Agro-tourism Activities and Usage of Local
Agricultural Resources: A Case Study of
Changklang Agro-tourism, Nakhon Si
Thammarat Province (ความสัมพันธ์ระหว่าง
รูปแบบกิจกรรมการมองเที่ยวอย่างยั่งยืนและการใช้
ทรัพยากรเกษตรของชุมชน : กรณีศึกษาท่องเที่ยว
เชิงเกษตรข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช). MIS
Journal of Naresuan University, 6(2): 1-13.